

Laki rauhoitettujen eläinten aiheuttamien vahinkojen ennalta ehkäisemisestä ja korvaamisesta

Ympäristöministeriö valmisteli uuden lain rauhoitettujen lajien aiheuttamien vahinkojen korvaamisesta ja ennaltaehkäisystä. Erityisesti rauhoitettujen lintujen aiheuttamat vahingot ovat lisääntyneet 2010-luvulla, minkä takia sääntelyn kehittäminen ja uuden lain valmistelu tuli ajankohtaiseksi.

Lainsäädäntöhankkeessa otettiin huomioon luonnonsuojelulailla rauhoitettujen lajien aiheuttamien vahinkojen korvausmenettelyn ja ennaltaehkäisyn lainsäädäntöä valmistelleen RauLaKo-hankkeen loppuraportti. Keväällä 2019 valmistuneen raportin yhtenä kehittämisehdotuksena oli, että luonnonsuojelulailla rauhoitettujen lajien aiheuttamien vahinkojen korvaamisesta säädetään uusi laki.

- [RauLaKo-hankkeen loppuraportti](#) PDF 1.8MB (pdf)
- [Loppuraportti pohjoissaameksi](#) PDF 798kB (pdf)

Lainsäädäntöhankkeen tavoitteena oli:

- Parantaa eläinlajien suojelua sekä lisätä luonnonsuojelun hyväksyttävyyttä säätämällä laissa rauhoitettujen eläinten aiheuttamien vahinkojen ennaltaehkäisemiseen ja korvaamiseen myönnettävistä taloudellisista etuuksista sekä niiden hakemiseen, myöntämiseen ja maksamiseen liittyvistä menettelyistä.
- Saattaa nykyinen asetustasoinen sääntely vastaamaan perustuslain tulkintaa lailla ja asetuksella säätämisen suhteista sekä ympäristöperusoikeuden merkityksestä.
- EU:n sääntelyn näkökulmasta esityksen keskeisenä tarkoituksena on varmistaa, että rauhoitettujen eläinten aiheuttaminen vahinkojen korvaamista ja ennaltaehkäisyn avustuksia koskeva järjestelmä on yhteensopiva valtioneuvoston päätösten kanssa.

Työn eteneminen

Ympäristöministeriö asetti lain valmisteluun laajapohjaisen virkahenkilöistä ja sidosryhmistä koostuvan projektiryhmän. Ryhmä työskenteli luonnonsuojelulainsäädännön uudistusta koordinoivan ohjausryhmän alaisuudessa.

- **Projektiryhmän kokoonpano** PDF 4.7MB (asettamiskirje, pdf)

Projektiryhmän ensimmäisessä kokouksessa 11.2.2020 ryhmä järjestäytyi ja todettiin **hankkeen ja projektin tavoitteet ja tehtäväksianto**. PDF 330kB Projektiryhmän sihteeri, Hanne Lohilahti (YM) esitteli korvausmenettelyn nykytilaa ja kehittämistarpeita sekä luonnonsuojelulla rauhoitettujen lajien aiheuttamien vahinkojen korvausmenettelyn ja ennaltaehkäisyn lainsäädäntöä valmistelevan hankkeen suositukset. Neuvotteleva virkamies Vesa Kahilampi (MMM) kuvasi korvausten, tukien ja avustusten maksamisessa noudatettavasta EU:n valtioneuvoston päätöksestä.

Projektiryhmän toisessa kokouksessa 11.3. keskusteltiin lain rakenteesta, yleisistä periaatteista, määritelmistä ja viranomaistehtävistä sekä **viljelyvahinkoja koskevista perusteista ja lainsäädännöllisistä linjauksista** PDF 156kB . Lisäksi BirdLifen suojelu- ja tutkimusjohtaja Teemu Lehtiniemi kertoi **lintujen aiheuttamien maatalousvahinkojen ennaltaehkäisystä kansainvälisen kokemuksen valossa**. PDF 1.4MB

Kolmannessa projektiryhmän kokouksessa (1.4.2020) kommentoitavana oli ensimmäinen versio lainrakenteesta sekä hallituksen esityksen yleisperustelut. Tämän lisäksi perehdyttiin **rakennus- ja eläinvahinkojen perusteisiin ja lainsäädännöllisiin linjauksiin** PDF 158kB . Luonnonvarakeskuksen Jukka Forsman kertoi **Valkoposkiahien aiheuttamien vahinkojen ennaltaehkäisy -hankkeesta** PDF 2.4MB .

Neljännessä kokouksessa (4.5.2020) teemana oli poro- ja kalatalousvahingot. Markku Mikkola-Roos (SYKE) kertoi **merikotkan ekologiasta ja esiintymisestä Lapissa** PDF 970kB ja Taina Kojola Lapin ELY-keskuksesta **porotalousvahinkojen nykyisestä korvausmenettelystä** PDF 930kB . Hanne Lohilahti totesi porotalousvahinkoja koskevat alustavat lainsäädännölliset linjaukset.

Kalatalousvahingoista kuultiin Timo Halosen (MMM) esitys MMM:n hallinnonalan kalatalousyritysten julkisista tuista, Irja Skytén-Suomisen (Suomen Kalankasvattajaliitto ry) kommenttipuheenvuoro sekä lopuksi Hanne Lohilahden esitys kalatalousvahinkoja koskeviksi lainsäädännöllisiksi linjauksiksi.

Viidennessä (27.5.2020), kuudennessa (17.6.2020) ja seitsemännessä (19.8.2020) kokouksessa käsiteltävänä oli hallituksen esitysluonnos sekä hallituksen esityksen säännöskohtaiset perustelut. Viimeisessä kokouksessa marraskuussa (9.11.2020) käytiin läpi lausuntopalaute ja ehdotukset lainsäädännön toimeenpanoa tukeviksi toimenpiteiksi.

Valtioneuvosto hyväksyi 27.9.2021 esityksen rauhoitettujen eläinten aiheuttamien vahinkojen ennaltaehkäisemisestä ja korvaamisesta.

Tasavallan presidentti vahvisti lain 14.1.2022.

Laki astui voimaan 1.2.2023.

Rauhoitettujen lajien aiheuttamien vahinkojen korvausmenettelyn nykytilanne

Tällä hetkellä rauhoitettujen lajien aiheuttamista korvausmenettelyistä säädetään asetustasoisella ympäristöministeriön päätöksellä (1626/1991, muutettu 838/2010) sekä valtioneuvoston asetuksella maakotkien porotaloudelle aiheuttamien vahinkojen korvaamisesta (8/2002, muutettu 997/2019).

- **Ympäristöministeriön päätös rauhoitettujen harvinaisten eläinten tuottamien vahinkojen korvaamiseksi maksettavista avustuksista** [\(finlex.fi\)](#)
- **Ympäristöministeriön asetus rauhoitettujen harvinaisten eläinten tuottamien vahinkojen korvaamiseksi maksettavista avustuksista annetun ympäristöministeriön päätöksen 2 ja 3 §:n muuttamisesta** [\(finlex.fi\)](#)
- **Valtioneuvoston asetus maakotkien porotaloudelle aiheuttamien vahinkojen korvaamisesta** [\(finlex.fi\)](#)
- **Valtioneuvoston asetus maakotkien porotaloudelle aiheuttamien vahinkojen korvaamisesta annetun valtioneuvoston asetuksen 3 §:n muuttamisesta** [\(finlex.fi\)](#)

Lisätietoja
